

NGU-rapport 88.183

*Oppfølging av Be-anomalier på kartbladene
Nordagutu 1713 IV og Killebygd 1713 III*

1988

Rapport nr.	88.183	ISSN 0800-3416	Åpen/Fortrolig-til
Tittel: Oppfølging av Be-anomalier på kartbladene Nordagutu 1713 IV og Kilebygd 1713 III.			
Forfatter:		Oppdragsgiver:	
Jens Hysingjord		NGU	
Fylke:		Kommune:	
Telemark		Skien	
Kartbladnavn (M. 1:250 000) Skien		Kartbladnr. og -navn (M. 1:50 000) 1713 IV Nordagutu 1713 III Kilebygd	
Forekomstens navn og koordinater:		Sidetall: 15	Pris: Kr. 60,-
		Kartbilag: 3	
Feltarbeid utført:	Rapportdato:	Prosjektnr.:	Seksjonssjef:
28.06.-15.07.87	15.11.88	22.2451.00	Barkey
Sammendrag: Innen et avgrenset område på kartbladene Nordagutu og Kilebygd inneholder bekkesedimentene tildels høye Be-gehalter (maks 50,5 ppm Be). Bergarter innen dette området er prøvetatt og analysert på Be, Y og Ce. Endel av prøvene ble i tillegg analysert på Ag, Nb, Bi og Sb. Flere av bergartene er anriket på beryllium: En middelskornet granittisk gneis fra området inneholder i gjennomsnitt 8,1 ppm Be. Jernmalmen i området inneholder 9-12 ppm Be. Vismutmalm fra Lia grube inneholder 48 - 145 ppm Be. En analyse av pegmatitt, den antatte moderbergart for vismutmalmen inneholder 49 ppm Be. Denne pegmatitt har sin hovedutbredelse i feltets høyesteliggende del, i anomalifeltets NV-lige hjørne. Isens hovedbevegelsesretning er mot SØ, og en rimelig forklaring på Be-anomaliene er at pegmatittmateriale er transportert med isen. Ingen økonomisk interessante berylliummineraliseringer er funnet. En flerelementsanomali på kbl. Kilebygd viser seg å være forårsaket av kalking av vassdraget med avgang fra Søve gruber.			
Emneord	Sjeldne jordarter	Sølv	
Industrimineraler	Vismut	Fagrapport	
Beryllium	Geokjemi		

INNHold

	Side
Innledning	4
Prøvetaking og analyser av bekkesedimenter	5
Analyse av fastfjellsprøver	7
Geologi	8
Feltarbeid med oppfølging av bekkesedimenter	8
1. Bergarter blottet nær anomaliene	9
2. Jernmalforekomstene	10
3. Flusspatganger etc.	11
4. Granittiske bergarter	11
5. Lia vismutgrube og 6. Pegmatitter	12
Flerelementanomalien på kartblad Kilebygd	13
Sammendrag og konklusjon	14
Litteratur	15

BILAG

1. Analyse av bergartsprøver vesentlig fra kartbladene 1713 IV Nordagutu og 1713 III Kilebygd

TEGNINGER

- 88.183-01 Oversikt over berggrunnen på kartblad 1713 IV Nordagutu og deler av kartblad 1713 III, Kilebygd.
- 88.183-02 Beryllium i bekkesedimenter. Kartblad 1713 IV Nordagutu.
- 88.183-03 Beryllium i bekkesedimenter. Kartblad 1713 III Kilebygd.

INNLEDNING

I perioden 1979 til 1982 foretok P. Ryghaug en innsamling av bekkesedimenter innen kartbladene Nordagutu og Kilebygd.

For kartblad Nordagutu inngikk dette som et ledd i kvartærgeologisk forprosjekt (Ryghaug 1982a), og den tilsvarende undersøkelse på kartblad Kilebygd var et ledd i NGUs generelle geokjemiske kartlegging (Ryghaug 1982b).

Undersøkelsene på kartblad Nordagutu omfatter en regional prøvetaking på 264 lokaliteter, og en detaljundersøkelse i Ulefossområdet med prøvetaking av 197 lokaliteter. Innen kartblad Kilebygd ble det samlet inn prøver fra 196 lokaliteter.

Prøvetakingen ble foretatt i bunnen av bekker som krysser vei eller renner nær kjørbar vei.

Bekkesedimenter fra de to kartblad ble analysert på henholdsvis 32 og 34 grunnstoffer.

Analyseresultatene er presentert i form av tabeller, frekvensfordelingen og i edb-tegnede kart i A-4 format.

Kartene viser at det på østsiden av Norsjø opptrer en rekke prøvepunkter med høye berylliumgehalter. I Ulefossområdet er også berylliuminnholdet i bekkesedimentene tildels høye, men ikke så markert som på andre siden av Norsjø.

I det NV hjørne av kartblad Kilebygd er det påvist et bekkesediment med høye gehalter av Ag, Ba, Ca, Ce, La, Mg, Mo, Nb, P, Sr og Th.

Berylliumanomalier og flerelementanomalier på kartblad Kilebygd ble ansett som så interessante at de sommeren 1987 ble gjort til gjenstand for en egen undersøkelse.

PRØVETAKING OG ANALYSER AV BEKKESEDIMENTER

Bekkesedimentene ble i felt våtsiktet gjennom to nylonduker med maskevidde 0,60 mm og 0,18 mm. Grovfraksjonen (< 0,60 mm; > 0,18 mm) ble arkivert, mens finfraksjonen gikk til analyse ved Seksjon for kjemiske analyser, Geokjemisk avd., NGU. Prøvene ble analysert på henholdsvis 32 (Nordagutu) og 34 (Kilebygd) grunnstoffer.

Totalinnholdet av 10 elementer ble bestemt ved XRF, mens syreløste elementer (HNO₃ 1:1) ble bestemt med ICP eller A.A.

Beryllium hører til den gruppen av grunnstoffer hvor bare den syreløselige del ble bestemt.

Tabell 1 viser hvorledes de enkelte grunnstoffer ble analysert, og gir dessuten endel statistiske data for berylliumgehaltene i bekkesedimentene.

Tabell 1.

Kartblad	Antall prøver	Røntgenfluorescens	Plasma-spektrografi	Atom-absorbsjons-spektrografi	Be-analyser				
					Min. ppm	Maks ppm	Medium ppm	Arit. middel ppm	geom. middel ppm
Nordagutu 1713 IV	264 (regionalt) + 197 Ulefoss omr.	Ba, Ce, La Nb, Rb, Sr, Th, U, Y og Zr	Al, Ba, Ca, Cd, Co, Cr, Cu, Fe, K, Mg, Mn, Mo, Na, Ni, Pb, Si, Sr, Ti, V og Zn	Ag, Be, Cd, Li og Mo	0,10	50,5	1,50	3,14	25,3
Kilebygd 1713 III	196	Ba, Ce, La, Nb, Rb, Sr, Th, U, Y og Zr	Ag, Al, B, Ba, Be, Ca, Cd, Ce, Co, Cr, Cu, Fe, K, La, Li, Mg, Mn, Mo, Na, Ni, P, Pb, SC, Si, Sr, Ti, V, Zn og Zr		0,30	32,5	0,8	1,39	16,4

Etter Ryghaug (1982 a og b).

Analytikere:

Røntgenfluorescens Bjørn Nilsen
 Plasmaspektrografi Magne Ødegård
 Atomabsorbsjonspektrografi Knut Solem

Den gjennomsnittlige Be-gehalt i granittiske bergarter oppgis i følge Wedepohl (1978, tab. 4.E.9) til 5.5 ppm Be. Analysetallene for beryllium i Ryghaug's rapporter er ikke uten videre sammenliknbare med publiserte gjennomsnittsverdier, da rapportene bare oppgir syreløslig Be.

I denne rapport er alle prøvepunkter som holder 10 ppm Be og mer definert som Be-anomalier. På kartblad Nordagutu er 10 ppm Be i bekkesedimentene ca. 3 ganger det aritmetriske middel og tilsvarer 90 persentilen.

Alle Be-anomalier på kartbladene Nordagutu og Kilebygd ble undersøkt. Enkelte prøvepunkter innen Oslofeltet med 6-10 ppm Be ble også fulgt opp.

ANALYSE AV FASTFJELLSPRØVER

Som et ledd i oppfølging av Be-anomalier på 1:50 000 kartbladene Nordagutu og Kilebygd ble det samlet inn 81 fastfjellsprøver for analyse. I tillegg ble ti bergartsprøver fra andre områder analysert.

Samtlige prøver, ialt 91, ble analysert på beryllium. Alle prøver fra kartbladene Nordagutu og Kilebygd, ble også analysert på yttrium og cerium. Samtlige prøver fra Oslofeltet ble analysert på niob og sølv. Prøver fra Lia vismutgruber ble analysert på vismut, antimon og sølv. Tabell 2 gir en oversikt over analyseprogrammet.

Tabell 2.

Grunnstoff	Kbl. Nordagutu	Kbl. Kilebygd	Andre kartblad	Analyse- metode	Analytikere
Beryllium	72	9	10	Atom- absorbsjon	A. Flårønning
Vismut	6	-	-		A. Kuldvere
Antimon	6	-	-		A. Flårønning
Sølv	20	3	1	Røntgen- fluore- scens	B. Nilsen
Sølv	20	3	1		
Yttrium	74	7	1		
Cerium	74	7	1		
Niob	11	-	-		

Det ble benyttet 40 % flussyre til opplutning av beryllium og sølv. Til opplutning av vismut og antimon ble Lunges væske brukt.

GEOLOGI

Berggrunnen innen kartbladene Nordagutu og Kilebygd kan deles inn i fire hovedgrupper (Dahlgren 1978 og 1984).

1. Grunnfjell (ca. 1100 - 900 mill. år)
2. Fensfeltet (ca. 600 mill. år)
3. Kambro-silur (ca. 500 - 400 mill. år)
4. Oslofeltets permiske bergarter (ca. 300 - 250 mill. år)

I området med høye berylliumgehalter, mellom Norsjø og Oslofeltet er det grunnfjellsbergarter som består av forskjellige gneiser, granitter, amfibolitter og kvartsitter.

En del finkornede gneiser er ifølge Dahlgren (1978) av suprakrustal opprinnelse. Det finnes også et større område som er rikt på pegmatitter og granitt (se tegning 88.183.01)

I anomaliområdet er det en rekke gamle jerngruver. Her finnes også flusspatganger. Ved Lia er det en nedlagt vismutgruve.

Den eldste isbevegelse i området er mot sør (Bergstrøm 1984, s. 13). Etter den maksimale nedisning har isbevegelsen gradvis dreid mot SØ.

FELTARBEID MED OPPFØLGING AV BEKKESEDIMENTANOMALIER

Feltarbeidet ble utført i tidsrommet 28.06.-15.07.87. I perioden 28.06.-03.07. deltok også Sven Dahlgren.

Dahlgren (1978) har utarbeidet et preliminært berggrunnskart Nordagutu M 1:50 000 og har førstehånds kjennskap til bergartene i området.

Feltarbeidet ble konsentrert om et område på kartbladene Nordagutu og Kilebygd, hvor berylliumgehaltene i bekkesedimentene er markert høye. Dette område ligger i grunnfjell mellom Norsjø i vest og Oslofeltet i øst. I syd begrenses det av Skienselva og i nord av elven Saua som renner fra Heddalsvann til Norsjø.

Området rundt flerelementanomalien ved Kroktjern, NV-ligst på kartblad Kilebygd ble også detaljundersøkt.

Oppfølging av bekkesedimentanomalier på beryllium er i utgangspunktet en vanskelig oppgave.

Berylliummineraler er som oftest silikater og vil i de konsentrasjoner som det er rimelig å forvente, være vanskelige å oppdage.

Et mineral som fenakitt kan selv i større krystaller være vanskelig å skille fra kvarts.

Uten instrumenter som kan detektere beryllium, er en i første omgang henvist til å prøveta bergarter og analysere dem i laboratoriet.

Utvelgelsen av bergartsprøver for Be-analyse ble foretatt ut fra en generell viten om mineralogi og petrografi. Rutinemessig ble også bergarter som er blottet nær anomaliene prøvetatt.

Følgende kategorier av bergarter ble prøvetatt for Be-analyse (se bilag 1):

1. Bergarter i nærheten av bekkesedimentanomaliene.
2. Jernmalforekomster.
3. Andre mineraliseringer (flusspat, bly-sink).
4. Granittiske gneiser.
5. Lia vismutgrube.
6. Pegmatitter.

1. Bergarter blottet nær anomaliene

Geokjemiske anomalier knyttet til bekkesedimenter kan i mange tilfelle forklares ut fra kjemien til bergartene i umiddelbar nærhet.

I følge Binck og Hofmann (1964, s. 6), inneholder bekkesedimenter nedenfor helvinskjerpet ved Hørtekollen i Sylling 65 ppm Be. Gehalten minsket til 15 ppm 30 meter lenger ned, og 800 m fra skjerpel var gehalten falt til 3,6 ppm Be.

Ut fra dette synspunkt ble nærliggende fastfjellsblotninger til prøvepunkter med 10 ppm Be eller mer prøvetatt.

Disse "nabobergarter" er gneiser, granitter og pegmatitter. Deres gjennomsnittlige beryllium gehalt (27 prøver) er 6,4 ppm Be (0-21 ppm Be).

Over halvparten av prøvene består av middelskornet granittisk gneis. Denne har markert høyere Be-gehalt enn de øvrige bergartene.

2. Jernmalforekomstene

I området mellom Norsjø og Oslofeltet ligger en rekke nedlagte jerngruber. Grubene tilhørte Fossum jernverk som er et av landets eldste og kom i drift omkring 1540 (Vogt, 1908 s. 11).

I følge Dahlgren (muntlig medd. 1987) har han funnet berylliummineralet helvin ved Bruberg jerngrube.

Da denne grube ligger i nedslagsfeltet for den sterkeste Be-anomalien i området (50,5 ppm Be), ble denne og en rekke andre jerngruber gjort til gjenstand for detaljert prøvetaking og mineralogisk undersøkelse. Det ble tatt prøver både av jernmalm og av skarnmineraler. Ved feltundersøkelsene ble det ikke funnet ett eneste berylliummineral ved forekomstene.

Analyser av malm og skarnmineraler (se bilag 1) viser følgende Be-gehalter:

Magnetittmalm (4 prøver) 9,3 ppm Be (3 - 16 ppm Be)
Hematittmalm(3 prøver) 12,3 ppm Be (8 - 17 ppm Be)
Skarnmineraler (7 prøver) 11,7 ppm Be (<2 - 38 ppm Be)

Analyseresultatene ligger godt over gjennomsnittsverdiene for granitter (5,5 ppm Be), men er uinteressante i prospekteringsmessig henseende.

3. Flusspatganger etc.

I det aktuelle område, mellom Norsjø og Oslofeltet opptrer en rekke flusspatganger. Enkelte av disse fører også blyglans og sinkblende. Flere av forekomstene er undersøkt og diamantboret av A/S Prospektering (Kaspersen 1976).

Forekomstene ble undersøkt og prøvetatt. Det ble ikke funnet beryllium-mineraler. Analyseresultatene viste 1-2 ppm Be, og denne type forekomst ble avskrevet som mulig kilde for beryllium.

4. Granittiske bergarter

I følge Vlasov (1966, s. 99) stammer 95 % av Be-atomene i jordskorpen fra sure eller alkali-rike magmaer.

Granitter har gjennomgående høyere Be-gehalter enn tilsvarende vulkanske bergarter av granittiske sammensetning (Wedepohl 1969 s. 4E3).

Det er to gneistyper av granittisk sammensetning som har stor utbredelse i det aktuelle området: Granittisk gneis av antatt suprakrustal opprinnelse og en middelskornet granittisk gneis. Begge bergartstyper ble systematisk prøvetatt:

Fin til middelskornet granittisk gneis av antatt suprakrustal opprinnelse: (Tegnforklaring nr. 33; Dahlgren 1978).

Gjennomsnitt 7 prøver (1 - 7 ppm Be) - 4 ppm Be

Middelskornet granittisk gneis

(Tegnforklaring nr. 32; Dahlgren 1978)

Gjennomsnitt 18 prøver (7 - 18 ppm Be) - 9 ppm Be

Over halvparten av bekkesedimentanomaliene ligger i området med middelskornet granittisk gneis. Denne bergart er anrikt på beryllium, men gehaltene er neppe så høye at de kan forklare de mange berylliumanomalier som ligger i intervallet 10 - 50 ppm Be.

5. Lia vismutgrube og 6. pegmatitter

I Liagrend ved nordre del av Norsjø finnes tre Be-anomalier på henholdsvis 17,7; 17,5 og 26,5 ppm Be.

Lia vismutgrube (B.A. nr. 4193) ligger i den bratte lia ovenfor disse Be-anomaliene.

Vismutglans opptrer her sammen med magnetitt. Malmen ligger på grensen mellom en amfibolitt og en sterkt pegmatittgjennomsatt granitt. Vismutmalmen, amfibolitten, granitten og pegmatitt (se bilag 1) ble prøvetatt og analysert med følgende resultat:

Vismutmalm, Lia grube	48 - 145 ppm Be
Amfibolitt, Lia grube	20 ppm Be
Granitt, Lia grube	5 - 8 ppm Be
Pegmatitt, Lia grube	49 ppm Be

Den rikeste vismutmalmen inneholder mest beryllium.

I følge Dahlgren (1978) opptrer pegmatitter hyppig i et tilnærmet sirkulært område med radius 5 km og med sentrum nær Valebø st. Om den ene pegmatittanalysen fra dette området (49 ppm Be) er tilnærmet representativ for pegmatittområdet, kan pegmatittene sammen med den Be-anrikede granitt være opphavet til de høye Be-gehalter i bekkesedimentene.

Pegmatittfeltet dekker det høyestliggende område (omkring Nysefjell) i den NV-del av anomaliområdet.

Sammenholder man dette med de to hovedretninger for isbevegelsen, en mot syd og en mot sydøst (Bergstrøm 1984, s. 13), har man en plausibel forklaring på de høye berylliumgehalter i bekkesedimenter i Ulefossområdet og på østsiden av Norsjø.

Med sin høye gehalt av vismut og beryllium (0,041 % Bi og 49 ppm Be) er det sannsynlig at pegmatitten er opphavet til vismutmalmen og de høye Bi og Be-gehalter i amfibolitten (0,01 % Bi og 20 ppm Be).

Pegmatitter utenfor dette området er vel avgrensede ganger, og har relativt lavt Be-innhold. Gjennomsnitt av 5 prøver er 7 ppm Be (6-11 ppm Be).

Endel permiske eruptivbergarter innen kartblad Nordagutu ble analysert. Analysene viser mellom 4 og 16 ppm Be. Gjennomsnitt av 6 larvikittanalyser er 7,5 ppm Be.

De høyeste gehalter i bekkersedimenter i denne del av Oslofeltet er 8 ppm Be.

Flerelementanomalien på kartblad Killebygd

Ved Kroktjern i det NV-hjørne av kartblad Killebygd ga analyser av et bekkesediment oppsiktsvekkende høye gehalter av en rekke elementer (Rygghaug 1985b, s. 9).

Tabell 3. Analyser av bekkesediment fra flerelementanomalien ved Kroktjern, kartblad Killebygd (Pr. nr. 135, UTM 130.669, kbl. 1713 III).

Element	Ag	Ba	Ca	Ce	La	Mg	Mn	Mo	Nb	P	Sr
ppm / %	5.5	519	27,6%	782	242	3,4%	2200	7,2	1400	2,98%	3900

Analysen ligger nær opp til analysen for søvitt. Hvis dette er en naturlig anomali, måtte det i såfall være ren forvittringsjord av søvitt. Moderbergarten måtte en forvente å finne i umiddelbar nærhet.

Prøvelokaliteten ligger i en bekk som renner gjennom et myrdrag mellom Hollatjern og Kroktjern.

Området ved anomalien og bekkens dreneringsfelt ble undersøkt. Bergartene er granittiske gneiser. Det anomale bekkesedimentet har ingen relasjoner til de omgivende bergarter.

Senere kom det for en dag at det tidligere var transportert inn store mengder med søvittavgang for kalking av dette vassdrag.

SAMMENDRAG OG KONKLUSJON

Bekkesedimenter fra kartbladene Nordagutu og Kilebygd i et område som er avgrenset av Norsjø i vest og Oslofeltet i øst og som ligger mellom elven Saua i nord og Skienselva i syd har gjennomgående høye berylliumgehalter.

Systematisk prøvetaking og analyse av bergarter fra dette område, viser at flere av dem har høye berylliumgehalter.

En middelskornet granittisk gneis som har stor utbredelse i området holder gjennomsnittlig 8,1 ppm Be. Jernmalmen i området inneholder gjennomgående 9 - 12 ppm Be. Vismutmalmen fra Lia vismutgrube inneholder 48 - 145 ppm Be.

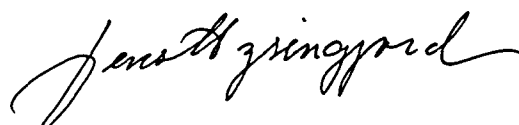
I den NV del av anomaliområdet er bergartene hyppig gjennomsatt av granitt og pegmatittganger. En prøve av pegmatitt herfra viser 49 ppm Be. Dette området er det høyeste parti innenfor anomaliområdet. Sammenholdt med isens hovedbevegelsesretning er det sannsynlig at pegmatittene er en av årsakene til de høye Be-gehaltene i bekkesedimentene.

Andre bergartstyper fra området er også anrikt på beryllium, men ingenting tyder på at beryllium finnes i økonomisk interessante konsentrasjoner.

Skal beryllium være økonomisk utnyttbar, er en av forutsetningene at det opptrer i konsentrasjoner på minst 0,1 %.

I det NV hjørne av kartblad Kilebygd finnes ett prøvepunkt med svært høye gehalter av Ag, Ba, Ca, Ce, La, Mg, Mn, Mo, Nb, P, Sr og Th, men det ble fastslått at dette skyldes kalking av vassdraget med avgang fra Søve gruver.

Trondheim 2.1.1989

Jens Hysingjord

LITTERATUR

- Anonym: Rapport over Lia vismutforekomster, Saude i Telemarken.
B.A. rapport nr. 4193, 6 s.
- Bergstrøm, B. 1984: Nordagutu. Beskrivelse til kvartærgeologisk kart
1713 IV - M 1:50 000. NGU Skrifter 57, 44 s.
- Brinck, J.W. and Hofmann, A. 1962: Preliminary Report on Mission to the
Oslo Area, Norway. B.A. rapport nr. 3839, 8 s. + bilag.
- Dahlgren, S.L. 1978: Nordagutu berggrunnsgeologisk kart 1713 IV - M 1:50 000.
Foreløpig utg. NGU.
- Dahlgren, S. 1984: Berggrunnsoversikt. I: Bergstrøm, B. 1984: Beskrivelse
til kvartærgeologisk kart 1713 IV - M 1:50 000. NGU Skrifter 57, 44 s.
- Dons, J.A. & Jorde, K. 1978: Geologisk kart over Norge, berggrunnskart
Skien 1:250 000. NGU.
- Kaspersen, P.O. 1976: En malmgeologisk undersøkelse av flusspatmineraliseringen
i Gjerpenfeltet nord for Skien. Hovedfagsoppgave NTH, 130 s.
- Ryghaug, P. 1985a: Sporelementer og hovedelementer i bekkesedimenter.
Kartblad nr. 1713 IV Nordagutu. NGU-rapport nr. 85.102, 35 s. + bilag.
- Ryghaug, P. 1985b: Sporelementer og hovedelementer i bekkesedimenter.
Kartblad nr. 1713 III Kilebygd. NGU-rapport nr. 85.060, 13 s. + bilag.
- Sigmond, E.M.O., Gustavson, M., Roberts, D. 1984: Berggrunnskart over Norge.
M 1:1 million, NGU.
- Vlasov, K.A. 1964: Geochemistry of rare elements. Volume II. Israel
Program for Scientific Translations. Jerusalem 1966, 688 s.
- Vogt, J.H.L. 1908: De Gamle Norske Jernverk. NGU nr. 46, 83 s.
- Wedepohl, K.H. 1978: Handbook of Geochemistry Volume II - 1. Springer
Verlag, Berlin.

Pr. nr.	Bergart	Lokalitet	UTM	Kartblad	Opp- følgings- kategori	Be ppm	Y ppm	Ce ppm	Ag ¹ ppm	Ag ² ppm	Nb ppm	Bi %	Sb ppm
Be 1	Granatskarn	Breidgangen, Ulfsvann	304.674	1713 III	2	<2	92	50					
Be 2	"	"	304.674	1713 III	2	<2	89	54					
Be 3	Magnetittmalm	Bruberggruva	302.694	1713 IV	2	11	291	79					
Be 4	"	Magnetkollen	287.695	1713 IV	2	7	210	18					
Be 5	Jernmalm	Den lange myra	296.707	1713 IV	2	3	292	388					
Be 6	Hematitt-kvartsgang	Skådalen	278.709	1713 IV	2	8	367	220					
Be 7	Hematittmalm	Seierstenskollen	286.760	1713 IV	2	17	95	<10					
Be 8	Kisrik jernmalm	"	286.760	1713 IV	2	16	293	215					
Be 9	Granatskarn	"	286.760	1713 IV	2	5	113	91					
Be 10	Hematittmalm	"	286.760	1713 IV	2	12	122	148					
Be 11	Flusspatgang	Stulen	286.758	1713 IV	3	2	69	20					
Be 12	Granatfels	Breidgangen, Ulfsvann	304.674	1713 IV	2	3	458	58					
Be 13	"	Seierstenskollen	286.720	1713 IV	2	31	458	163					
Be 14	Granatfels	"	286.720	1713 IV	2	3	106	23					
Be 15	Gneis (middelskornet)	Brubergdalen	296.696	1713 IV	1, 4	9	169	190					
Be 16	Granatskarn	Breidgangen	304.674	1713 IV	2	38	53	19					
Be 17	Granittisk gneis (32?)	Ulfsvann	304.674	1713 IV	2	7	79	150					
Be 18	"	"	297.696	1713 IV	1, 4	14	264	281					
Be 19	"	"	295.700	1713 IV	1, 4	18	169	178					
Be 20	"	"	296.696	1713 IV	1, 4	6	86	201					
Be 21	Pegmatitt	Brubergåsen	296.696	1713 IV	1, 6	11	10	<10					
Be 22	Granittgang	Fjellimellomdalen	287.703	1713 IV	1, 4	21	159	396					
Be 23	Pegmatitt	Åletjern	302.656	1713 III	1, 6	10	77	<10					
Be 24	Kvartsgang	veiskjæring, Åletjern	305.655	1713 III	-	4	79	23					
Be 25	Pegmatitt	Skrabbemyrane	273.690	1713 IV	1, 6	10	92	16					
Be 26	Pegmatitt	Geitebutjern	240.718	1713 IV	6	8	17	<10					
Be 27	Granittisk gneis (32)	Björdamsåsen	277.708	1713 IV	1, 4	7	179	233					
Be 28	Granittisk gneis	Skådalen	260.704	1713 IV	1, 4	7	61	192					
Be 29	Granitt	Halvorsdalen	246.703	1713 IV	1, 4	2	68	91					
Be 30	Granitt	Ålobekken	249.704	1713 IV	4	5	156	172					
Be 31	Granittisk gneis	"	250.703	1713 IV	1, 4	3	85	213					
Be 32	Gabbrogneis	Kvernhusbekken	252.714	1713 IV	1	2	30	43					
Be 33	Granittisk gneis	Svarakollen	264.757	1713 IV	1, 4	6	74	206					

Ag¹ er sølv bestemt ved A.A.Ag² er sølv bestemt ved XRF

Pr. nr.	Bergart	Lokalitet	UTM	Kartblad	Opp- følgings- kategori	Be ppm	Y ppm	Ce ppm	Ag ¹ ppm	Ag ² ppm	Nb ppm	Bi %	Sb ppm
Be 34	Kvartsbreksje	Spiredalen	208.788	1713 IV	1	<2	16	41					
Be 35	Granittisk gneis (33)	Elgtjernbekken	237.745	1713 IV	1, 4	3	59	96					
Be 36	Breksje	Spiredalen	206.780	1713 IV	1	4	70	102					
Be 37	Granittisk gneis (32)	Drivetjern	223.748	1713 IV	1, 4	5	284	194					
Be 38	"	"	269.786	1713 IV	1, 4	8	134	142					
Be 39	"	"	301.703	1713 IV	1, 4	6	140	242					
Be 40	Pegmatitt	Gardvasselva	239.753	1713 IV	6	6	217	<10					
Be 41	Alunskifer	Sandåa	293.749	1713 IV	1	-	381	85	<10	<1			
Be 42	"	Bleseskarvane	280.770	1713 IV	1	5	44	81	<10	1			
Be 43	Breksje	Dalsvann	205.820	1713 IV	-	<2	<5	<10	<10	<1			
Be 44	Breksje	Spiredalen	206.780	1713 IV	1	6	61	53	<10	1			
Be 45	Kvartsbreksje	Spiredalen	208.788	1713 IV	1	2	12	16	<10	<1			
Be 46	Flusspatgang	Stulen	293.749	1713 IV	1, 3	<2	197	27	<10	2			
Be 47	Kvartsbreksje	Sandåa	273.778	1713 IV	3	2	<5	<10	<10	<1			
Be 50	Larvikitt	Haukeroa	324.837	1713 IV	1, 7	6	48	167	<10	<1		90	
Be 51	"	Hesterønningen	338.765	1713 IV	7	13	87	335	<10	<1		254	
Be 52	"	"	338.766	1713 IV	7	4	37	134	<10	3		61	
Be 53	"	Fjellvannet	312.833	1713 IV	7	5	50	178	<10	1		80	
Be 54	Monzonitt	Børtevann	206.862	1713 IV	7	7	69	248	<10	<1		168	
Be 55	Syenitt	Hortefjell	280.804	1713 IV	7	16	141	619	<10	1		401	
Be 56	Listelava	Rennesik	585.735	1813 IV	7	23	186	685	<10	<1		638	
Be 57	Fonolitt	Røyrbekk	160.643	1713 III		2	72	258	<10	2		158	
Be 58	Granitt	Gardvasselva	239.754	1713 IV	4	4	84	<10	<10	<1		47	
Be 59	Fonolitt	Stormyra	145.678	1713 III	-	9	38	136	<10	1		259	
Be 60	Larvikitt	Moelva	320.772	1713 III	7	10	120	381	<10	<1		160	

Pr. nr.	Bergart	Lokalitet	UTM	Kartblad	Opp- følgings- kategori ¹	Be ppm	Y ppm	Ce ppm	Ag ¹ ppm	Ag ² ppm	Nb ppm	Bi %	Sb ppm
Be 71	Pegmatitt	Lia grube	155.816	1713 IV	1, 6	49	221	192	<10			0,041	1,3
Be 72	Vismutmalm	" "	155.816	1713 IV	1, 5	145	629	2300	<10			11,7	27
Be 73	"	" "	155.816	1713 IV	1, 5	78	355	1400	11			2,05	5,27
Be 74	"	" "	155.816	1713 IV	1, 5	42	91	3200	<10			7,87	20,1
Be 75	Amfibolitt	" "	155.816	1713 IV	1, 5	20	104	54	<10			0,01	0,28
Be 76	Granitt	" "	155.816	1713 IV	1, 4	5	122	<10	<10			0,004	0,19
Be 77	Granittisk gneis	200 m n.f. Lia	309.696	1713 IV	4	8	143	192					
Be 78	" "	Nord f. Grønnstensbekken	307.699	1713 IV	4	6	227	129					
Be 79	" "	nær Bliva	300.718	1713 IV	4	9	116	171					
Be 80	" "	Trollfisk gruva	297.723	1713 IV	4	9	143	206					
Be 81	" "	nær Nisterud	273.743	1713 IV	4	9	144	183					
Be 82	" "	nær Såteseter	264.743	1713 IV	4	4	89	130					
Be 83	" "	800 m v.f. Såteseter	258.743	1713 IV	4	3	73	126					
Be 84	" "	nær Valeseter	238-747	1713 IV	4	7	113	155					
Be 85	" "	700 m s.f. Brånatjern	232.747	1713 IV	4	(1)	39	66					
Be 86	" "	v.f. Pumpetjern	233.728	1713 IV	4	3	30	48					
Be 87	" "	Skifteskipet	243.713	1713 IV	4	6	65	83					
Be 88	" "	ø.f. Kvernhusbekken	251.712	1713 IV	4	5	96	129					
Be 89	" "	n.f. Ålrodalen	245.696	1713 IV	1, 4	7	141	215					
Be 90	" "	v.f. lille Haugmyr	247.703	1713 IV	4	8	148	193					
Be 91	" "	Den lange myra	294.704	1713 IV	1, 4	10	139	209					
Be 92	" "	ø.f. Hyttebekken	298.694	1713 IV	1, 4	10	158	221					
Be 93	" "	200m.v.f.Bredgangen gr.	303.674	1713 III	1, 4	8							
Be 94	" "	Fåset	335.624	1713 III	1, 4	14							
Be 95	Leptitt	v/sagen nær Hjukesebø st.			4	6							
Be 96	"	v/jernbanetunnelen Notodden			4	3							
Be 97	"	v/Hjerksebø st.			4	3							
Be 98	Kvartsporfyrr	Engmoen, Trysil			4	3							
Be 99	Leptitt	s.f. Teigen v/Heddalsv.			4	4							
Be 100	"	n.f. Flåta Heddalsv.			4	4							
Be 101	"	syd for Tveitan			4	4							
Be 102	Syenitt	Søndre Ryggevang		1915 III	7	2							
Be 103	Porfyr	Søndre Ryggevang		1915 III	7	9							

¹Oppfølgingskategori, se side 9.

TEGNFORKLARING

PERM-BERGARTER

- Granitt
- Syenitt
- Monzonitt (Larvikitt)
- Basalt

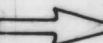

KAMBRISKE-SILURISKE BERGARTER

- Sandstein
- Kalkstein og skifer

FENSFELTET

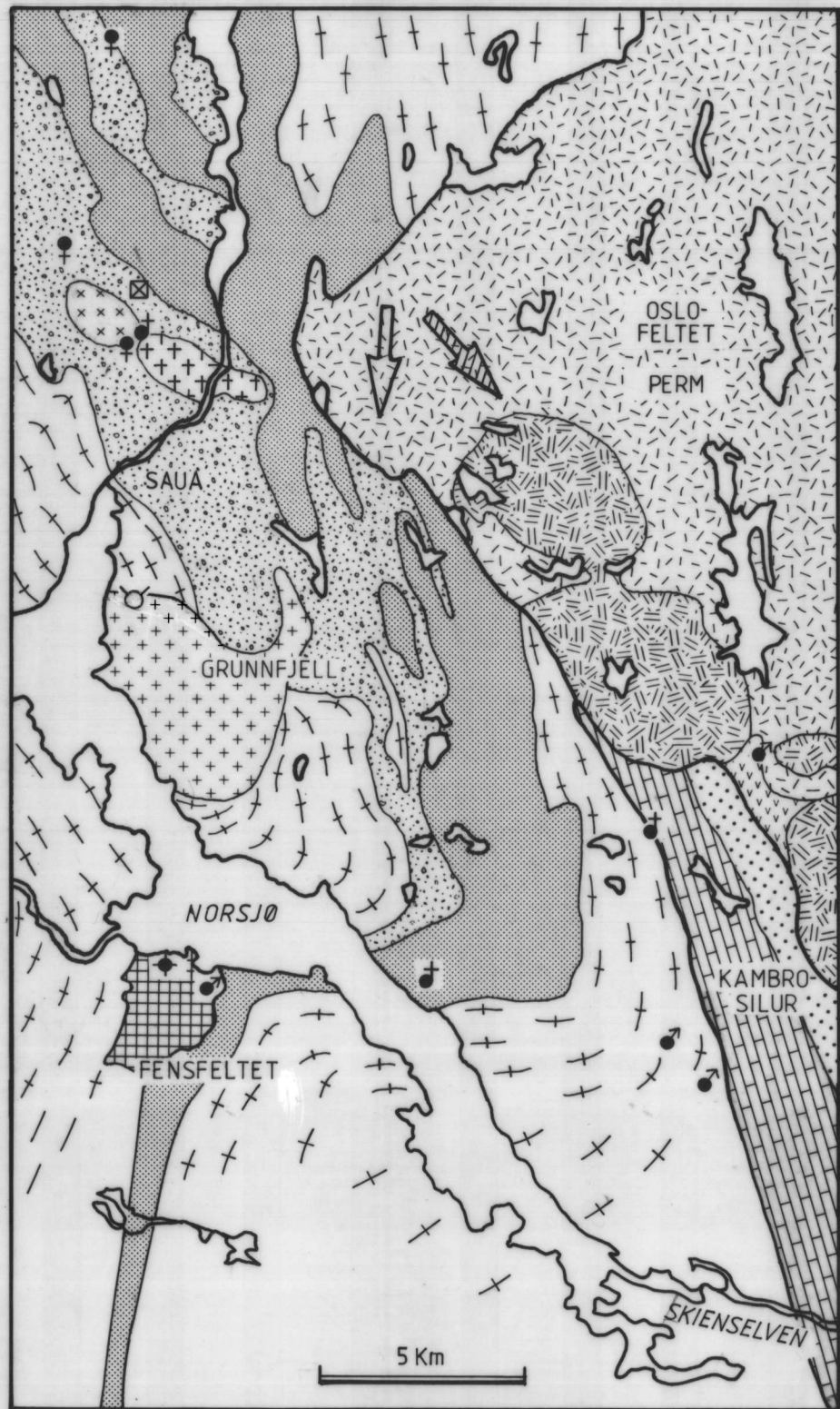
- Karbonatitt m.m.

GRUNNFJELLSBERGARTER (PREKAMBRIMUM)

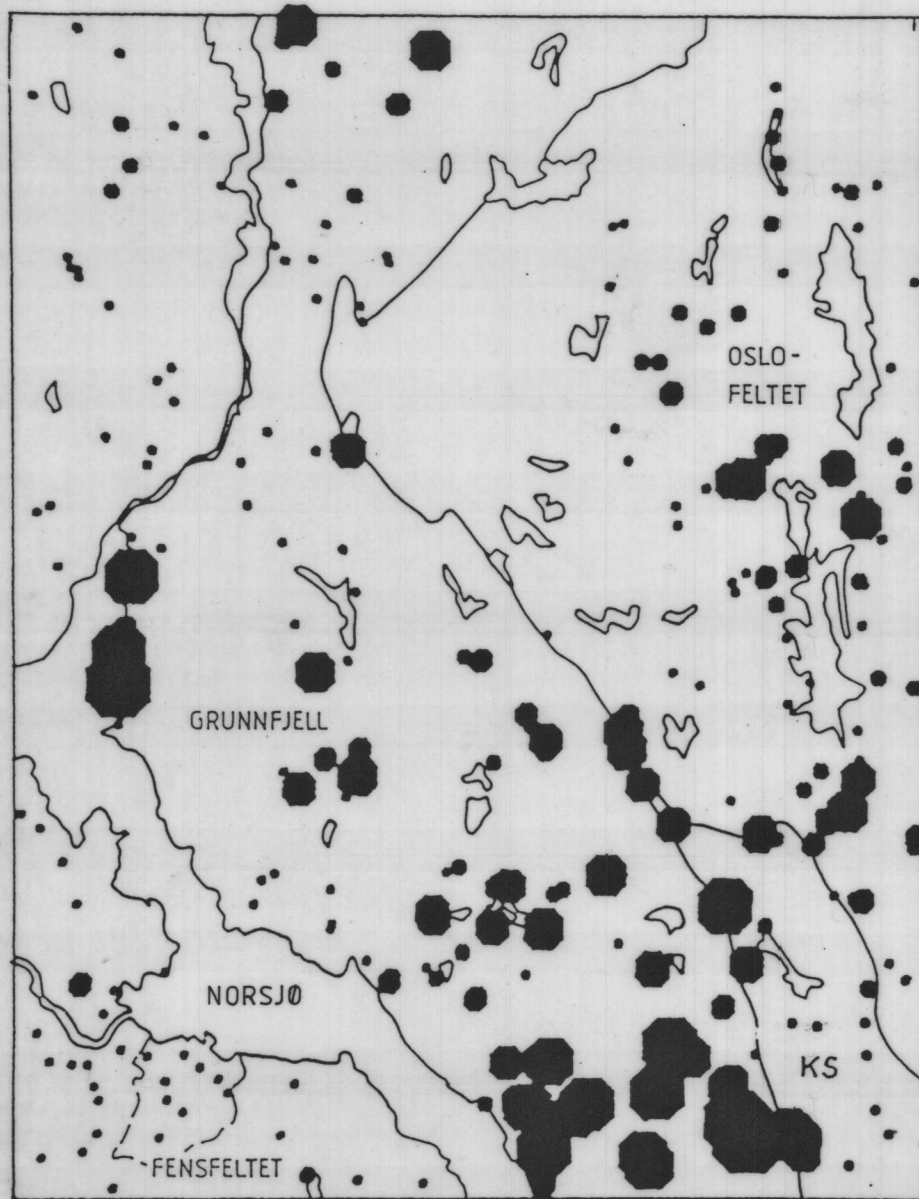
- Granitt
- Foliert granitt
- Middels-grovkornet granittisk gneis
- Finkornet granittisk gneis og amfibolitt
- Kvartsitt
- Granitt, granodioritt, granittisk og granodiorittisk gneis, udifferensiert
- Den eldste kjente isbevegelse
- Den dominerende regionale isbevegelse (Bergstrøm, 1988)

GRUVER, SKJERP OG ERTSFOREKOMSTER

- Jern
- Kopper
- Molybden
- Niob
- Bly, sink
- Vismut

NGU OVERSIKT OVER BERGRUNN PÅ KARTBLAD 1713 IV NORDAGUTU OG DELER AV KARTBLAD 1713 III KILEBYGD (Forenklet sammenstilling etter: Dahlgren (1978), Dons & Jorde (1978) og Sigmond et al. (1983)).	MÅLESTOKK	MÅLT	
		TEGN	
		TRAC	
		KFR	
NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE TRONDHEIM	TEGNING NR. 88.183 - 01	KARTBLAD NR. 1713 III 1713 IV	

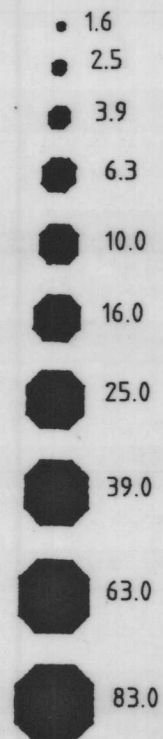

TEGNFORKLARING

NORDAGUTU
BEKKESED. (-0.18mm), AA

PPM BERYLLIUM

ØVRE GRENSE:

5 Km

NGU
BERYLLIUM I BEKKESEDIMENTER
KARTBLAD 1713 IV NORDAGUTU

(Ryghaug 1985a).

NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE
TRONDHEIM

MÅLESTOKK

MÅLT

TEGN

TRAC

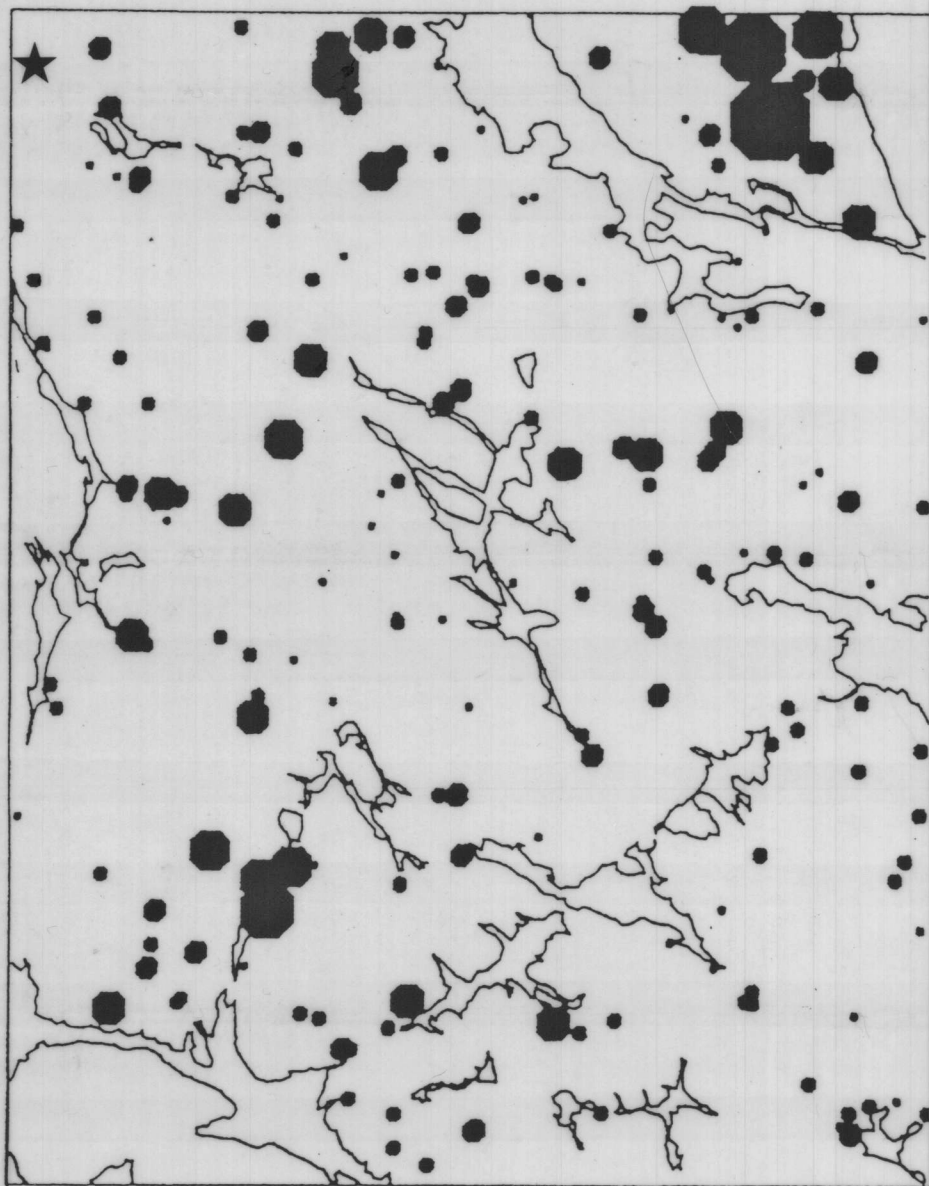
KFR.

TEGNING NR.

88.183 - 02

KARTBLAD NR.

1713 IV

TEGNFORKLARING

Kartbl. KILEBYGD, 1713, 3

Bekkesed. (0.18mm)

PPMBe

ØVRE GRENSE:

- .63
- 1.00
- 1.60
- 2.60
- 3.90
- 6.30
- 10.00
- 16.00
- 25.00
- > 25.00

Flerelement anomali
Ved Kroktjern
(Ag, Ba, Ca, Ce, La
Mg, Mn, Mo, Nb, P,
Si og Th)

5 Km

NGU
BERYLLIUM I BEKKESEDIMENTER
KARTBLAD 1713 III KILEBYGD

(Ryghaug 1985b).

MÅLESTOKK

MÅLT

TEGN

TRAC

KFR.

NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE
TRONDHEIM

TEGNING NR.

88.183 - 03

KARTBLAD NR.

1713 III